

– Mondják, hogy nagyon jó volt a közvetítés. Én a helyszínen néztem, de az utolsó sorból, és el tudom képzelni, hogy a közvetítés többet adott, mert ahol én ültem, onnan már nem láttam az énekesek apró gesztusait. Előfordulhat, hogy az online térben olyasvalakihez is eljuthat a kortárs zene, aki ilyen koncertre nem menne el. A monitor előtt nincs kockázat, mégis van esély rá, hogy a nézőt megragadja a mű.

■ *Mennyire befolyásolta a koncertek hirdetési piacát az online-tér felerősödése?*

– Természetes, hogy a hirdetések is átmentek az online felületre, hiszen, ha online jelenik meg a produkció, akkor azt feltételezzük, hogy ott fogják keresni. Azért az Opera, a Müpa és valamennyire a Zeneakadémia is jelen maradt plakátokkal az utcán is, de a klasszikus hirdetési formák lassan eltűnnek. Annyira nagy a bizonytalanság, hogy nyomtatott műsorfüzetet ősszel mi sem szívesen adtunk ki előre. 2021 januárjától az a stratégiánk, hogy nem jövünk ki a jegyekkel sem előre, csak akkor kezdünk bármit is árusítani, ha már teljesen biztosak

vagyunk abban, hogy megtartható az előadás. Az is látszik, hogy a közönség jegyvásárlása sokkal közelebb került az esemény dátumához. Ez a tendencia valószínűleg megmarad, függetlenül a helyzet alakulásától, már a járvány előtt is lehetett tapasztalni, hogy a jegyek harmadát, negyedét csak az előadás előtti héten belül vették meg a nézők.

■ *Ezekből a kényszerből kialakult szokásokból mi marad és mi áll vissza az eredeti helyzetbe a járvány után? Mennyire lesz szükség átalakítani a bérletekre, évadokra épített struktúrát?*

– Azon múlik, hogy mikor jön el az az idő újra, amikor az emberek biztonságban érzik magukat, és elhiszik, hogy a félévvel előre meghirdetett koncert valóban meg lesz tartva és nem marad el. A bizalom és biztonság körülmények helyreállása az első, utána talán minden visszatér a régi kerékvágásba. Most úgy saccolom, hogy a 2022-23-as szezon lehet az első, amikor már biztosan lehet tervezni.

(Kiss Eszter Veronika)

Otthonra találva?

Az utazó zenekar átutazóban

A MÁV Szimfonikus Zenekar a nyár végén elköltözött a Múzeum utcából, és immáron Zuglóban, a Stefánia úton próbál és dolgozik. Lendvai György, az együttes ügyvezető igazgatója lesz a mai idegenvezetőnk, akivel szó szerint, valamint elméletben is végigjárjuk a zenekar jelenlegi és jövőbeli elhelyezkedési lehetőségeit.

■ *Mit kell tudni arról az épületről, amely nemrég a MÁV Szimfonikus Zenekar új otthona lett?*

– Egy nagyjából 100 éves villába költöttünk, amely a Stefánia úton, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet épületével szemben található. Az épületnek nincsen utcafrontja, egy nyeles telken helyezkedik el. Ugyan a pontos történetének még nem jártam utána, viszont azt tudni lehet, hogy a háború után szolgált bölcsődeként és óvodaként is.

■ *Tegyünk egy szóbeli idegenvezetést bent is!*

– A villában hatalmas terek vannak – belvárosi épületekhez viszonyítva – és a belmagasság is impozáns. Két szintet foglalunk el: a felső szint az irodai dolgozóké, a lenti pe-

dig a zenekaré. A próbaterem úgy került kialakításra, hogy egy 70 és egy 80 négyzetméteres szobát nyitottunk egybe. Kis szépséghiba, hogy bent maradt a teremben egy oszlop és egy kis falrész, de ezzel együtt tudunk élni.

■ *Milyen a próbaterem hangzása?*

– Rögtön a beköltözésünk után kihívtunk egy akusztikai szakembert, aki számítógéppel lemodellezte az egész helyiséget. Kiszámította, hogy hova milyen anyagot kell elhelyezni ahhoz, hogy csökkentsen a nagy visszhangot és zajt, amit visszavertek a csupasz falak. Múlt héten felkerültek az elkészült függönyök, a változásokkal a próbaterem abszolút elérhető hely lett. Érdekes volt figyelni, hogy hova kell drapé-

riát tenni és hova nem. Kifejezetten erre a célra kifejlesztett akusztikai függönyök kerültek be a terembe, amik be vannak mérve a próbaterem adottságainak megfelelően. A drapéria a magas frekvenciát nyeli el, itt abból volt túl sok.

■ *Mi a legnagyobb előnye a Stefánia úti épületnek?*

– Ami biztosan előny, hogy a Múzeum utcai bázisunknál ez a villa nagyságrendekkel jobb állapotban van és a próbaterem is nagyobb – 115 helyett itt 150 négyzetméteren dolgozhatnak zenészeink. Ez már kézzelfogható különbség. Azonban az is érzékelhető, hogy a terem belmagassága egy méterrel alacsonyabb. Nagyjából már be is rendezkedtünk – ha egy nagy apparátust igénylő Holst Planétákat kényelmesen tudunk próbálni, akkor mással sem lesz probléma.

■ *Mi okozott meglepetést a költözés során?*

– Az, hogy ténylegesen mennyi holmink van! Amikor először láttam ezeket a bőséges tereket, azt hittem, hogy rengeteg szabad helyünk marad. Ezután tudatosult bennem, hogy a Múzeum utcában milyen sok anyagunk halmozódott fel... Ott minden „csak úgy” kialakult az évtizedek során – itt egy lépcső alá pakoltunk be, ott egy kis helyiséget (cselédszobát, orvosi szobát) laktunk be. A helyhiány miatt most számtalan olyan dologtól kellett megválnunk, amelyek bár sokat jelentenek, mégsem szükségesek a zenekar jövőbeni életéhez. Úgy éreztem, hogy az együttes történetének egy szeletét dobjuk ki. Ilyen elem volt például a zenekar felvett dolgozóinak listája, visszamenőleg hatvan évre. Gondolhatnánk – kinek kell ez, van bármi jelentősége? Aztán kikerestem a listából, hogy kik dolgoztak már akkor is a zenekarban a mai tagjaink közül, mikor végeztem a tanulmányaimmal – mi ez, ha nem maga az élő történelem? Nos, ezek a tárgyi emlékek most nagy részben elvesztek, és csak azok a dokumentumok maradtak meg, amelyek vagy értékesek a zenetörténet szempontjából, vagy tényleg kellenek a működésünkhöz.

■ *Biztosan előkerültek kincsek is a szekrények mélyéről...*

– Eddig csak tényszerűen tudtam arról, hogy mik vannak a hátam mögötti nagy szekrényben – madzagal átkötött, szép dobozokba becsomagolt régi szórólapok. Elődöm, és a Kuratórium jelenlegi elnöke, Fenyő Gábor most átnéz mindent egyesével, és éppen a napokban bukkant hihetetlenül értékes leletekre. Mi ugyan 1945-től számítjuk a MÁV Szimfonikus Zenekar létét, most mégis 1934-es plakátok, szórólapok kerültek elő. Valószínű, hogy akkoriban ez egy amatőr együttes volt, de már akkor is komoly műsorokkal léptek színpadra Ábrányi Emil karnagy vezetésével. Sok koncertet adtak – külföldön és vidéken is jártak.

■ *Azt lehet tudni, hogy ez az „előzmény-zenekar” mindig működött?*

– 1943-ig, utána volt két év szünet. Erre ugyan nem találunk utalást, de valószínű, hogy Varga László – aki megalapította a ma ismert MÁV Zenekart – tudott erről a korábbi formációról. Az az igazság, hogy abban az időben ez nem számított akkora dolognak, mert a MÁV-nak több szimfonikus zenekara is volt. Édesapám például a váci MÁV Szimfonikusoknál játszott. Debrecenben, és más városokban is volt együttes. A rákospalotai MÁV-telepnek volt egy kaszinója, annak pedig egy fúvószenekara, dalárdája – nagy kulturális élet zajlott. A fúvószenekarhoz pedig időnként csatlakoztak vonósok, akikkel kiegészülve már szimfonikus zenekari hangversenyeket adtak. Erről készült is egy fotó az 1930-as évek elején. No, hát ilyen hozadékaik vannak a költözésünknek.

■ *Az épület a zenekar tulajdonába került, vagy csak „kölcsonkaptá” azt?*

– Egyik sem – a villát piaci alapon béreljük egy cégtől. Kényelmesen érezzük magunkat itt – a próbaterem és az irodai körülmények jobbak, mint az előző főhadiszállásunkon, a zenekar rendelkezésére több helyiség áll, és azok talán optimálisabban vannak elosztva. Ugyanakkor egyrészt ötvenként lejár a szerződésünk, másrészt

az bármikor felmondható, szóval van egyfajta bizonytalanság. Persze az lenne a legjobb, ha a miénk lenne az épület, de legalább, ha a MÁV tulajdonában lenne – így számíthatnánk arra, a MÁV hosszabb távon is biztosítaná az alapítványának az épületet.

■ *Mi a „B-terv”?*

– Van egy hosszú távú megoldás is, ez a bizonyos Péceli utcai Ferencvárosi Művelődési Ház, aminek használati jogát odaadja alapítványunknak a MÁV. Az épület jelenlegi tulajdonosa a Nemzeti Vagyonkezelő – tehát az állam. Nagy összegű, több százmillió forintos felújítási munkát kell majd végezni ahhoz, hogy a művelődési házat használatba tudjuk venni. Fekete Péter államtitkár úr megígérte, hogy támogatja a projektet, ebben bízunk. Az az épület húsz éve nincs használatban – egy termet vettek csak igénybe oktatási célra. Hamarosan aláírjuk a használati szerződést.

■ *A zenészek számára mit jelentett a költözés? Hogyan viselték a változást?*

– A Kálvin térnél kevés jobb közlekedési adottságokkal rendelkező hely található Budapesten. Mindenki ahhoz szokott. Szerencsére az új épületünknek sem rossz a megközelítése – a Thököly úton sok busz jár, a Stefánia utat a 75-ös trolis járja végig, valamint közel van a Stadionokhoz és a Zugló Vasútállomáshoz is. Szerintem mindenkinek kellemes meglepetés volt, én legalábbis sokkal rosszabb közlekedésre számítottam. A hely pedig egyszerűen jobb. Kellemesebb ide belépni, nagyobb a próbaterem. Van négy terem a különböző hangszer-csoportoknak. Talán mindenki elégedett...

■ *Mi lenne a Péceli utcában található épület előnye?*

– Az, hogy nagyobb, 240 négyzetméteres próbaterem lenne a miénk, a belmagasság pedig 6 m. Színpad is van, ami ugyan nem nagy, de 30-35 fő kényelmesen elfér rajta – ifjúsági hangversenyeket lehetne ott rendezni.

■ *Ha odaköltözne a zenekar, jelentene ez valamiféle szorosabb együttműködést a kerülettel?*

– A kerülettel eleve van egy közszolgálati megállapodásunk, de nagyon örülnének annak, ha odaköltöznénk. Lassan Ferencváros lesz Budapest egyik kulturális központja: ott található a Müpa, a Bálna, a Nemzeti Színház, a BMC és egyéb művészeti létesítmények, múzeumok. Ami viszont új együttműködést jelenthet, hogy egy kultúrház és egy sportközpont található egymás mellett. A kultúrház nagyterméhez csatlakozik az egyik nagy sportcsarnok, amiben kézilabdapálya van. Mögötte helyezkedik el egy másik sportcsarnok, ahol pingpongasztalok vannak felállítva, hátul pedig épül egy fedett lőtér. Emögött található két tenispálya, előtte pedig két focipálya. Tehát egy igazi kulturális- és szabadidőközpontot lehetne kialakítani. Beszéltem a sportközpont vezetőjével, ők is nagyon örülnének annak, ha végre élet költözne

oda. Persze az ő részüket is fel kéne újítani. El tudnám képzelni, hogy családok kimennek majd oda egy hétvégi napon – a gyerekek rúgják a focit, aztán beülnek együtt egy koncertre és hallgatnak egy kis zenét. Lehetne ilyen tematikájú, komplexebb rendezvényeket tartani „sport és kultúra” címmel. Érdekesség, hogy a Vasutas Ferencváros második legrégebbi, több mint 100 éves sportegyesülete, nagy múltra tekint vissza. Szintén említésre érdemes, hogy a dokumentumaink között találtunk egy koncertplakátot 1934-ből, ahol a MÁV Szimfonikusok a ferencvárosi művelődési házban adtak koncertet!

■ *Hogyan viselte a zenekar a vírus által nehezített elmúlt időszakot?*

– Szerintem a muzsikások most először tapasztalták meg nálunk, hogy milyen az, mikor egyáltalán nincs munka. Eddig mi jelentette a problémát leginkább? Hogy túl sokat kellett dolgozni. Én mindig is mondtam, hogy nem az az igazán kellemetlen, mikor sok a munka. Hanem mikor reggel nem a vekkerre ébredsz, kinyitod a szemed fél kilenc körül... És eszedbe jut, hogy tulajdonképpen minek is felkelni?

Azt láttam, hogy a többség már szeretett volna dolgozni. S meg kell mondjam, hogy amikor elkezdődött az évad – már nyáron is volt koncertünk, de augusztus második felében indult be az életünk –, lehetett érezni, hogy mindenki szívvel-lélekkel készül a próbákra, lelkesek, koncentráltak, és vidámabbak a zenészek. Egyszerűen nagyobb lett a munkakedv, és ez a mai napig kitart. Egyelőre nem tudjuk, hogy le kell-e most állni vagy sem – valószínűleg streamelni fogjuk a koncerteket az eredetileg meghatározott koncerthelyszínekről az eredeti időpontokban. Rendkívül fontosnak tartom azt, hogy a zenekar dolgozzon. Meghívunk nagy mestereket, elme-gyünk a helyszínekre, eljátsszuk a műsorokat – erre való egy zenekar. Hogy ezt most nem hallja 800 ember ott a helyszínen, hanem „csak” 500 a készülékek előtt... ez van. Talán a taps hiányzik majd leginkább a zenészeknek, anélkül kicsit furcsa lesz az egész helyzet. De ahhoz képest, hogy mindenki otthon „üljön” egész nap, ez a megoldás csak jobb lehet.

Szerintem a zenekari munka két okból fontos: egyrészt, hogy adjunk valamit a közönségnek és legyünk szereplője a hangversenyéletnek, másrészt, hogy a zenekar fejlődjön. Az egész munkásságomat ez a szemlélet hatotta át. Mindig olyan karmesterekkel és szólistákkal szerettem dolgozni, akik hozzá tudnak adni valamit a zenekarhoz, akik szakmailag építik az együttest. Persze rengeteg fiatal is kipróbálunk, az ilyen együttműködéseknek teljesen más a pozitív hozadéka. És ez a mostani évad sem hiábavaló. Új darabokat tanultunk, ritkán játszott műveket vettünk elő. Valamennyi koncertünket felvette a Rádió, sokat élőben sugároz. Napról napra és hétről hétre, folyton alkalmazkodva a körülményekhez élünk, de csak így lehet, nem adjuk fel!

Hörömpöli Anna